

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR KOST- OCH IDROTTSVETENSKAP

Fotboll och avbrott

- en kvalitativ undersökning om avbrottsproblematiken ur ett
föreningsperspektiv

Anders Bergqvist

Alexander Carlsson

Rapportnummer:	VT12-37
Examensarbete:	15 hp
Program:	Sports Coaching
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt 2012
Handledare:	Stefan Wagnsson
Examinator:	Göran Patriksson

Förord

Inledningsvis vill vi tacka alla som varit med och bidragit till detta arbete på något sätt. Framförallt föreningarna och de personer som valde att ställa upp och dela med sig av information via intervjuer. Ett stort tack adresseras även till vår handledare Stefan Wagnsson för tips och idéer till att göra studien mer innehållsrik och riffigare. Vi vill även tacka våra sambos som accepterat att vi umgåtts mer med varandra än med dem. Dessutom ett tack till vår seminariegrupp, bestående av Erik Lignell, Jesper Karlsson, Martina Söderbom och Petra Björkman, för bra diskussioner och trevliga samtal som bidragit till motivation och kunskap till studien.

Tack!

Alexander Carlsson och Anders Bergqvist

Göteborg, maj 2012.

Rapportnummer: VT12-37

Titel: Fotboll och avbrott – en kvalitativ undersökning om avbrottsproblematiken ur ett föreningsperspektiv

Författare: Alexander Carlsson & Anders Bergqvist

Examensarbete: 15 hp

Program: Sports Coaching

Handledare: Stefan Wagnsson

Examinator: Göran Patriksson

Sidantal: 33 (inklusive bilaga)

Tid: VT 2012

Nyckelord: avbrott, fotboll, föreningsidrott, ungdom

Sammanfattning

Barn och ungdomar har mycket att tjäna genom att vara fysiskt aktiva, ändå väljer en stor andel att sluta med föreningsidrotten. Tidigare forskning kring avbrottsproblematiken har inriktat sig på vad ungdomar har sagt påverkat dem till att sluta föreningsidrotta. Denna studie har sin utgångspunkt dels i de avbrottsfaktorer som framkommit i forskningen och dels i Self-Determination Theory. Studiens syfte är att få en inblick i hur föreningspersoner inom fotbollen uttrycker sig om de faktorer som nämns i den tidigare forskningen och se hur de arbetar med dessa för att kunna behålla sina ungdomar. I studien har fem respondenter intervjuats, tre som är insatta i föreningarnas ungdomsverksamhet och två ungdomstränare, från tre olika föreningar. Intervjuerna har analyserats genom en teoristyrd tematisk analys. De resultat som framkom var att föreningarna i studien arbetar på ett eller annat sätt med de flesta faktorer som kan komma att påverka ungdomar att sluta med föreningsidrotten. Dessa faktorer var bland annat andra idrotter, gemenskap, föräldraskap och att de strävar mot sen specialisering. Dock går det att utifrån vad Self-Determination Theory säger se att föreningarna borde ta mer hänsyn till spelarnas egna behov och självbestämmande om föreningarna vill behålla sina ungdomar så länge som möjligt.

Innehållsförteckning

Introduktion.....	5
Syfte	6
Begreppsdefinition	6
Tidigare forskning	7
Teoretisk referensram.....	10
Metod	11
Vetenskapsteoretisk utgångspunkt	11
Urval.....	11
Instrument.....	12
Datainsamling.....	12
Dataanalys	13
Etiska överväganden	13
Resultat.....	14
Presentation av respondenter.....	14
Autonomibehovet	14
Kompetensbehovet	17
Samhörighetsbehovet	19
Sammanfattning av resultat.....	21
Diskussion	21
Metoddiskussion.....	21
Resultatdiskussion.....	23
Konklusion och implikation	28
Referenser.....	30
Övriga.....	31
Bilaga 1	33

Introduktion

Idrotten är den största folkrörelsen i Sverige med sina tre miljoner medlemmar, vilket innebär att den har en stor betydelse för samhället. Utöver de sociala, mentala och fysiska fördelarna kan idrotten dessutom ha en betydelse för bland annat fostran av barn och ungdomar (Wagnsson, 2009). Idrotten kan även, under förutsättning att idrotten bedrivs enligt de riktlinjer som föreskrivs i *Idrotten Vill*, ha inverkan på värderingar och attityder, i synnerhet på att ungdomar ska lära sig att respektera andra människor. Idrotten kan också ha en del i att lära barn och ungdomar att leva i en demokrati och kan lära ungdomar hur de uppnår en god hälsa (Riksidrottsförbundet, 2009a).

Barn och ungdomar har mycket att tjäna på genom att hålla sig fysiskt aktiva. Idrotten kan därigenom bidra till att barn och ungdomar får både bättre förutsättningar fysiskt, genom till exempel ökad muskelstyrka och bättre kondition, och mentalt, genom till exempel ett ökat välbefinnande, stärkt självförtroende, ökad inlärningsförmåga och ökad koncentrationsförmåga (Biddle, Gorely & Stensel, 2004; Riksidrottsförbundet, 2009b). Utöver det fysiska och mentala, kan även idrotten fylla en social funktion då barn och ungdomar kommer i kontakt med andra människor (Riksidrottsförbundet, 2009a).

Trots dessa potentiella fördelar med idrotten väljer många ungdomar i tonåren att inte fortsätta med föreningsidrott (Riksidrottsförbundet, 2009a). Dessutom tenderar barn i yngre åldrar att byta mellan olika idrotter, medan äldre barn och ungdomar förmås hålla sig till en idrott eller avbryta helt, eftersom träningsmängden ökar och de konkurrerar med mycket annat som händer i denna ålder, så som skola och andra icke-idrottsliga intressen (Patriksson, 1987).

Fotboll är den mest populära idrott att utöva i Sverige bland barn och ungdomar. Rapporter visar att 43 procent av de som startar med föreningsidrott väljer att starta med fotboll och 33 procent har fotboll som huvudvals-idrott, det vill säga den idrott de ägnar mest tid åt. Detta kan jämföras med de som kommer på andra plats, gymnastik som förstaval med tolv procent och ridning som huvudval på tio procent (Trondman, 2005). Eftersom fotbollen är den största idrotten i Sverige har den också en stor betydelse i samhället. Av denna anledning kommer denna studie att inriktas på fotboll.

Idag är Sverige, på herrsidan ett medelmåttigt land i den internationella fotbollsvärlden (Uefa, 2012). Landslaget tar sig till de flesta mästerskap, men väl där uteblir medaljerna. Förbundskapten Erik Hamrén nämnde på en föreläsning (19 november 2011) att en av anledningarna till att det ser ut som det gör kan vara att till exempel Tyskland har två miljoner licensierade fotbollsspelare att välja på, medan Sverige har drygt 200 000. Med fler utövare i alla åldrar får fotbollen en större bredd, vilket borde mynna ut i en större topp. På så sätt får Hamrén fler spelare att välja på till landslaget. I och med detta skulle landslaget kunna bli ännu bättre än vad rankingen säger idag.

Damerna tog dock ett brons i det senaste världsmästerskapet och har legat i världstoppen i flera år, just nu på fjärde plats på världsrankingen (FIFA, 2012), utan att ta det sista steget och vinna ett guld i ett stort mästerskap. Kanske skulle arbetet med att hålla kvar fler flickor i fotbollen hjälpa landslaget att lyckas ta det sista men svåra steget att vinna ett guld i ett mästerskap.

De flesta tidigare studier kopplade till avbrottsproblematiken är kvantitativt utförda och ur ett individperspektiv. Vad som därför kan saknas är kvalitativa studier som fokuserar på ett föreningsperspektiv, där det undersöks hur föreningar arbetar med faktorer som påverkar avbrott, samt studier som är longitudinella genom föreningsperspektivet.

Syfte

Att få en inblick hur företrädare och tränare som är verksamma i tre utvalda fotbollsföreningar bedriver sin verksamhet för att behålla sina ungdomar i föreningen, och hur de uttalar sig om faktorer som kan påverka ungdomar att sluta idrotta.

Frågeställningar:

- Hur uttalar sig dessa företrädare och tränare för föreningarna om olika faktorer som kan påverka ungdomar att sluta i föreningsidrotten och hur jobbar de med dessa?
- Hur säger företrädarna att föreningen bör arbeta med dessa nämnda faktorer, och hur uttrycker sig tränarna att de arbetar?

Begreppsdefinition

Idrott:

Patriksson (1987) har utvecklat en definition av idrott som är sociologiskt inriktad, vilken han utgår från när han skriver om avbrottsproblematiken. Denna definition gör att det går att koppla idrotten till föreningar, eftersom det är en institutionaliserad aktivitet. Det är denna definition som studien kommer lita sig mot.

Institutionaliserad fysisk aktivitet med större eller mindre inslag av tävling, där den fysiska -psykiska prestationsförmågan har stor betydelse och deltagandet styrs av regler som formulerats av de officiella idrottsorganisationerna (Patriksson, 1987, s. 111).

Ungdom:

I denna studie används Riksidrottsförbundets (2009a) definition av ungdomsidrott alltså idrott som utövas av tonåringar mellan 13-20 år. Det är även denna ålder som kommer att användas i studien när det gäller ungdomar.

Avbrott:

Även här problematiserar Patriksson (1987) ett begrepp. Om en individ slutar med föreningsidrott, men fortsätter på egen hand, är det då ett avbrott? Och om samma person istället fortsätter som ledare i en förening, är det också ett avbrott? Frågan kan samtidigt ställas om en individ väljer att hoppa av fotboll, men fortsätta inom innebandy, ska det ses som ett avbrott? Definitionerna i tidigare forskning är oklar, vilket även Olsson (2007) påpekar. Studien kommer därför använda Olssons definition av avbrott (som dessutom kommer nämnas avhopp).

Avbrott [...] innebär att någon individ har slutat med en idrott oavsett om han/hon har bytt idrott/förening, eller höll på med flera och valde att sluta i en eller några idrotter (partiellt avbrott). Att sluta helt med idrott innebär att individen inte längre bedriver någon form av fysisk aktivitet i en idrottsförening, oavsett om han/hon är fysiskt aktiv utanför den organiserade idrotten (Olsson, 2007, s. 38).

Tidigare forskning

Avhopp är ett komplext fenomen. Det är oftast inte bara en, utan flera olika orsaker som påverkar ett beslut till att byta idrott eller sluta helt. Det kan handla om både externa faktorer, såsom flytt, skola och andra intressen, och interna faktorer, såsom tränare, socialt i idrotten och träningar (Franzén & Peterson, 2004). Seippel sammanfattar det hela i en tydlig modell:

Tabell 1¹: Sammanställning av några avhopporsaker, enligt Seippel (redovisad i Olsson (2007), sid 22).

	Frivilligt	Påtvunget
Internt	För seriöst Dålig tränare För dålig Föreningen kan inte möta individens krav Dålig social gemenskap i föreningen Mindre idrottsligt kapital	Blev skadad
Externt	Upptäckte utelivet Andra idrotter Andra fritidsintressen Skolan	Flyttade Arbete

¹ Påtvungade faktorer utelämnas i denna studie för att det är något föreningarna inte kan påverka.

Peter Olsson (2007) har i sin studie på 1175 ungdomar kommit fram till liknande anledningar som ovan. Störst anledning till avbrott är fenomenet ”inte roligt”. Utöver detta var det andra aktiviteter, tid för kompisar, andra idrotter och tid för skolan samt dåliga tränare. Studien visar därför att det är vanligare att ungdomar lämnar idrotten på grund av externa faktorer, än att de lämnar på grund av interna.

”Relative age effect” sägs, enligt Delorme, Chalabaev och Raspaud (2011), vara en orsak till att ungdomar avbryter sitt idrottande. Med ”relative age effect” menar författarna att de som är födda på den senare delen av året tenderar att sluta med idrott i större utsträckning än de som är födda på den tidigare delen av året. Undersökningen som Delorme och kollegor gjorde omfattade drygt 74 000 ungdomar i Frankrike som valt att sluta med basket. Anledningen till att de som är födda sent på året tenderar att sluta, kan vara att de är mindre utvecklade än de som är födda tidigare samma år. Detta kan göra att de då får sämre självförtroende, eftersom de jämför sig med de som är större, och därför väljer att sluta med idrotten. Även Figueiredo, Gonçalves, Coelho E Silva och Malina (2009) har i sin studie om 159 manliga fotbollsspelare i åldrarna 11-15 kommit fram till att fysisk storlek, på de som slutat, kan vara en orsak. De har ofta varit mindre än de som fortsatt idrotta och tagit ett steg till i karriären. De nämner detta som en koppling till ”relative age effect”.

I Molinero, Salguero, Tuero, Alvarez och Márquez (2006) studie av 561 ungdomar som avbrutit sin idrottskarriär, kom författarna fram till att de viktigaste anledningarna var att det fanns andra saker att göra än att idrotta, att de inte gillade tränaren och det var ingen bra stämning i truppen. Undersökningen gjordes på både lagidrotter och individuella idrotter.

Fraser-Thomas, Côté och Deakins (2008a) har genomfört en kvalitativ undersökning där de jämfört tio simmare som avbrutit sina karriärer med tio som fortsatt. De har bland annat kommit fram till att de som tidigt hade fokus på resultat och ägnade all sin tid till simning, valde att avbryta, medan de som utvecklades i ett jämnt tempo och hade tid över till annat, fortfarande var aktiva simmare. De som avbröt idrottskarriären hade även blivit uppflyttade till äldre åldersklass tidigt och säger i efterhand att de egentligen inte var redo. Tvärtom var det för de som fortsatt, då de blev uppflyttade vid en mer mogen tidpunkt. Vidare säger författarna att det var endast de som slutat idrotta som inte fick någon eller bara lite individuell coaching för att kunna utvecklas. Dessutom hade de som slutat uttryckt att deras föräldrar lagt sig i deras träning och även fått belöning för hur de presterat. De säger också att föräldrarna pressar dem till att fortsätta trots att de själva ville sluta, medan föräldrarna till de som fortsatt simma istället har hjälpt till med en lösning. Fraser-Thomas et al. (2008a) säger att det bara är de som slutat idrotta som säger att de inte hade några vänner i simgrupperna, medan de som fortsatt nämner att vänner från skolan var stöttande och förstående i deras idrottande.

I en annan studie från samma år och samma författare (Fraser-Thomas et al., 2008b) gjord på 50 simmare framkom det liknade resultat. Studien säger att de ungdomar som slutat hade specialiserat sig tidigare. De hade inte tränat lika många olika idrotter som

de som fortsatte simma. De lekte heller inte lika mycket på träningarna som de som fortsatt sitt idrottande. De som slutat hade även föräldrar som hade varit elitidrottare i större utsträckning än de som fortsatt att simma. Dessutom upplevde de som slutat att de fått mindre ”one-on-one coaching”, det vill säga mindre personlig feedback från tränaren.

Orsaker till avhopp kan vara olika beroende på vilken nivå idrotten utövas på, menar Butcher, Lindner och Johns (2002). De har undersökt fyra olika grupper där det funnits avhoppare; nybörjare, idrottare på lägre nivå, idrottare på högre nivå samt elitidrottare. Antalet deltagare i studien var 1387 och medelåldern på dessa var 15.1 år. Den genomgående orsaken i grupperna, var att ungdomarna inte tyckte det var kul längre. I den första gruppen var det även känslan av att inneha mindre kompetens än sina lagkamrater som spelade in, medan det i elitgruppen handlade om för mycket press för att prestera bra.

Franzén och Peterson (2004) har genomfört en av få svenska studier som enbart berör avhoppfenomenet inom fotboll. De har samlat in data från 1117 barn- och ungdomar som spelade fotboll vid 13 års ålder. De pojkar och flickor som ingick i studien fick under tre följande år svara på enkäter om deras fortsatta idrottande, anledningar till avhopp eller liknande. De avbrottsfaktorer som framkom i studien var att spelare kände brist på bekräftelse, avsaknaden av bra ledare, tråkiga träningar, få vänner i lagen, mindre fotbollserfarenhet, för höga krav på träning samt studieval. Studien kommer även fram till att andra intressen utöver fotbollen inte är en faktor till avhopp, snarare tvärtom. Det visar sig också att kön och etnicitet inte har någon signifikant betydelse för avhopp från fotbollen. Detta går dock att jämföra med vad Wagnsson (2009) kom fram till i sin avhandling, att ungdomar med utländsk bakgrund, främst flickor, tenderar att avbryta sitt idrottande mer än vad ungdomar med svensk bakgrund gör.

I en longitudinell studie över åtta år med tolv ishockeyspelare visade det sig att de spelare som slutat spela ishockey börjat med en idrottsspecifik satsning tidigare i jämförelse med de som fortsatt spela. Framförallt var det ”off-ice-träning”, i form av till exempel styrketräning, löpning och cykling, som började i tidigare ålder. Samtliga ishockeyspelare som slutat hade påbörjat denna typ av träning tidigt (Wall & Côté, 2007).

Theidin-Jakobsson och Engström (2008) har studerat varför ungdomar stannar kvar i idrotten. De har kommit fram till att ungdomar idrottar för att det är kul och att de utvecklas. Dessutom var gemenskapen i laget eller träningsgruppen något de värderade högt för att utöva en idrott. De tyckte också att idrotten gav ett avbrott i vardagen för att kunna fokusera på skolan och de arbeten ungdomarna har där.

I likhet med de flesta ovanstående faktorer till avhopp, berättar Carlson (1991) att orsaker till att ungdomar lyckas i en idrott kan vara bland annat att de haft bra tränare i ungdomsår, trivts i klubben, haft kompisar i idrotten samt att de inte kände någon press från omgivningen. Dessutom specialiserade de sig inte tidigt på enbart en idrott, utan utövade flera under en längre tid.

Sammanfattningsvis har tidigare forskning visat att det kan vara många olika faktorer som påverkar ungdomar att avbryta idrottskarriären. De mest påtagliga är att ungdomarna får andra intressen än idrott, de är fysiskt mindre än sina lagkamrater, tränaren lägger inte ner tid på feedback samt tidig specialisering på en idrott.

Teoretisk referensram

Denna studie har sin utgång i Self-Determination Theory (Deci & Ryan, 2000). Teorin bygger på tre olika behov som är viktiga för att en individ ska känna sig motiverad till en uppgift men också för att känna välmående och denne presterar på ett bra sätt. Dessa behov är känslan av autonomi, kompetens och samhörighet.

Deci och Ryan (2000) beskriver autonomi som något som är självstyrt. En individ handlar utifrån sin egen vilja och gör saker för att han eller hon själv vill, inte för att någon säger till denne att göra något.

Vidare säger författarna att kompetensbehovet står för att individen har en innestående kompetens för det han eller hon gör. Det kan till exempel vara en uppgift som individen känner som bästa möjliga, det vill säga varken för lätt eller för svår. Det ska finnas en utmaning i uppgiften helt enkelt, så att individen kan utvecklas. Dessutom skall personen i fråga kunna få återkoppling, antingen genom tränare eller från någon annan om hur han eller hon skött sig under uppgiften. Därtill kan denne även få återkoppling genom ett förbättrat eller försämrat resultat.

Samhörighetsbehovet handlar om att en individ ska kunna känna sig trygg i sin omgivning. Han eller hon ska kunna bry sig om andra individer och samtidigt känna att de bryr sig om en själv. Aktiviteten skall dessutom kännas intressant, stimulerande och rolig (Deci & Ryan, 2000).

I teorin förklaras också att en individ kan ha tre olika typer av motivation inför en uppgift. Individen kan känna att han eller hon drivs av en inre motivation eller av en yttre motivation men det kan också vara så att denne inte har någon motivation alls inför en uppgift, vilket kallas amotivation. Vilken typ av motivation individen har inför en uppgift påverkas av i vilken grad denne känner behoven av autonomi, samhörighet och kompetens (Deci & Ryan, 2000; Hassmén & Hassmén, 2010).

Inre motivation för en uppgift känner personer som tycker att det som de håller på med är det roligaste som finns och att han eller hon själv får bestämma att man ska utföra det. Personer som drivs av en inre motivation känner också att de klarar av att lösa uppgiften, att utvecklas och lära sig nya saker. De känner även en social grupp tillhörighet där de med hjälp av andra uppnår samhörighetsbehovet (Hassmén & Hassmén, 2010).

Den yttre motivationen kan delas in i fyra olika nivåer, där individen känner olika mycket självbestämmande och yttre påverkan inför en uppgift. Integrerad reglering är

en av dessa nivåer. Denna nivå är mycket nära känslan av inre motivation men är samtidigt påverkad av yttre faktorer som till exempel att inte göra kollegor besvikna. Nästa nivå av yttre motivation kallas identifierad reglering. Detta innebär att individen själv väljer vad han eller hon ska göra trots att uppgiften inte är så rolig men ändå får ut något positivt av det. Introjicerad reglering innebär att en individ känner sig tvingad eller pressad att utföra en uppgift men väljer ändå att utföra den för att inte få skuld känslor. Den sista nivån av yttre motivation kallas yttre reglering. Denna innebär att individen gör en uppgift endast för att denne får en belöning för det, som till exempel pengar (Hassmén & Hassmén, 2010).

En förutsättning för att stanna kvar inom idrotten kan vara att ungdomar känner att de olika behoven som uttrycks i Self-Determination Theory i hög grad är uppfyllda. De har som spelare inflytande på vad de själva gör, känner sig kompetenta och trivs i gruppen samt att de känner en inre motivation till det de gör. Spelarna gör det för att de själva vill och inte för att de "tvingas" till det. Det kan vara svårt att få alla spelare i en förening att känna alla dessa behov och motivation till idrotten, men som förening kan man underlätta genom att skapa förutsättningar för att få spelarna att känna det.

Metod

Vetenskapsteoretisk utgångspunkt

Denna studie har haft hermeneutiken som vetenskapsteoretisk utgångspunkt. Hermeneutik kallas ofta tolkningslära dels för att det är den huvudsakliga innebörden, dels för att det grekiska ordet hermeneuein översätts som tolka. I hermeneutiken vill forskare få en förståelse för hur vissa individer kan påverkas av vissa företeelser samt betydelsen av dessa (Langemar, 2008).

Med hjälp av tolkning av olika texter, uttalanden ifrån intervjuer eller liknande försöker den hermeneutiska forskaren att hitta förståelsen för hur en individ påverkas av vissa företeelser. En djupare förståelse av ett fenomen får forskaren genom den hermeneutiska spiralen som börjar med dennes förförståelse om det undersökta fenomenet. Sedan byggs denna förförståelse på när han eller hon får en ny förståelse av fenomenet och så fortsätter spiralen under hela undersökningen (Langemar, 2008).

I denna studie kommer följaktligen intervjuer tolkas för att hitta en förståelse för hur föreningsföreträdares uttalanden om avbrottsfaktorer och om deras arbete med dessa skulle kunna påverka ungdomars vilja att fortsätta inom föreningsfotbollen. Allt detta kopplat till Self-Determination Theory (Deci & Ryan, 2000).

Urval

Urvalet av föreningar i denna kvalitativa studie valdes utifrån syftet och med ett så kallat ändamålsenligt urval (Holloway & Wheeler, 2002). De kriterier som föreningarna

var tvungna att uppfylla var en aktiv ungdomsverksamhet med både pojk- och flicklag samt att de hade både ett manligt och ett kvinnligt representationslag. Detta för att spelarna i klubben skulle ha en möjlighet att stanna i klubben även som seniorer. Föreningarna valdes också utifrån en viss geografisk basis för att underlätta resandet samt på grund av ekonomiska aspekter. Respondenterna i föreningarna valdes utifrån roller i föreningen, som hittats genom hemsidor eller liknande. En sådan roll skulle kunna vara ungdomsansvarig, eller någon annan insatt i ungdomsverksamheten. Dessutom en tränare i ett av ungdomslagen i föreningen inom åldersspannet 14-17 år. Antalet föreningar blev tre och respondenterna fem i studien.

Förening 1: Västsvensk fotbollsklubb med ca 1000 aktiva spelare.

Förening 2: Västsvensk fotbollsklubb med ca 500 aktiva spelare.

Förening 3: Västgötsk fotbollsklubb med ca 350 aktiva spelare.

I studien valdes att inte göra någon skillnad mellan pojkar och flickor, eftersom tidigare forskning visat att det knappt är någon märkbar skillnad procentuellt sett mellan könen när det gäller antalet avhoppare (Franzén & Peterson, 2004; Olsson, 2007; Trondman, 2005; Wagnsson, 2009).

Instrument

Frågorna i intervjuguiden har framförallt konstruerats utifrån vad som har framkommit ifrån tidigare forskning kring avhoppsfaktorer. Dessutom har intervjuguiden påverkats av vad Self-Determination Theory säger. Detta för att få fram så informativ data som möjligt samt för att täcka syftet och frågeställningarna. Intervjuguiden har även konstruerats utifrån en "tratt-teknik" där intervjun har öppnats med övergripande frågor där informantens spontana tankar om avhoppssproblematiken har kunnat fångas upp. Efter detta fokuserades frågorna mer specifikt för att få en täckande bild av frågeställningarna (Langemar, 2008). Intervjuguiden har också anpassats efter vilken roll i föreningen som respondenten hade (se bilaga 1).

Datainsamling

Till studien valdes att intervjua respondenterna eftersom det då går att fånga deras upplevelser och få en djupare förståelse hur föreningar arbetar, än om respondenterna hade fått en enkät att svara på. Genom intervjuer blir det enklare att ställa följdfrågor samt att samtalet blir mer dynamiskt (Ahrne & Svensson, 2011).

Intervjuerna som genomfördes var semi-strukturerade och är en form av intervju där frågorna är färdigformulerade men det kan även byggas på med följdfrågor. Dessutom behöver frågorna inte ställas i samma ordning varje gång och det kan även uppkomma nya frågor under intervjun. I och med att det uppkom nya frågor under intervjuerna har

detta medfört att intervjuguiden utvecklats och förändrats under studiens gång (Langemar, 2008).

Intervjuerna utfördes ansikte mot ansikte där båda författarna varit närvarande. Den ena skötte intervjun och den andre observerade och tog anteckningar. Intervjuerna varade mellan 35-60 minuter och utfördes på respondenternas idrotts- eller arbetsplats. Innan intervjuerna fick respondenterna en kortare genomgång av studiens syfte och deras etiska rättigheter. Intervjuerna spelades in med hjälp av mobiltelefoner efter respondenternas medgivande. Efter intervjun fick respondenterna välja om de ville ta del av den transkribering som följde intervjun, vilket två valde att göra.

Dataanalys

Data som insamlats i form av intervjuer, transkriberades och analyserades genom en teoristyrd tematisk analys (Langemar, 2008). Detta innebar att när datamaterialet var transkriberat, utgick analysen ifrån en tidigare vald teori, Self-Determination Theory (Deci & Ryan, 2000; Hassmén & Hassmén, 2010). Meningsbärande enheter, som tolkats utifrån ett hermeneutiskt perspektiv och som var relevanta för frågeställningen, togs ut från de transkriberade texterna. Dessa blev sedan kondenserade, det vill säga att innebörden sammanfattades med egna ord, och efter det kodade till nyckelord eller meningar.

Tabell 2: Exempel på kodning.

Meningsbärande enhet	Kondensering	Kodning
<i>”Hur ställer du dig till att de har andra aktiviteter vid sidan av fotbollen?”</i> <i>”Jag uppmuntrar det. Jag är jättemycket för det, jag tror stenhårt på dubbelidrottande och att det ger effekt i det långa loppet.”</i>	Jag tror på dubbelidrottande och att det är gynnsamt för framtiden.	Dubbelidrottande är nyttigt.
<i>”..man kan vara tekniskt ganska usel men ändå få spela för vi hittar alltid en plats till den å så lägger vi träning på dom grejerna som man kanske inte är så bra på..”</i>	Trots tekniska svagheter får man spela matcher. Sedan övar vi upp de saker som behövs.	Alla får spela match.

Efter detta sattes kodningen in under de teman som Self-Determination Theory utgår ifrån, nämligen autonomi, kompetens och samhörighet (Deci & Ryan, 2000). Dessutom samlades liknande kodningar ihop och sattes in under en gemensam rubrik, för att kunna användas i resultatskrivningen.

Etiska överväganden

Det finns fyra huvudkrav inom forskningen för att skydda individerna som deltar i forskningsstudier. Det första kravet är informationskravet som handlar om att meddela

deltagaren om syftet med studien som ska göras. Deltagarna informerades om att det är frivilligt att delta i studien och att de när som helst kan dra sig ur oavsett hur långt undersökningen är gången. Nästa krav är samtyckeskravet där deltagaren frågas om dennes samtycke att delta i studien. Eftersom alla deltagare i studien var över 15 år kunde de själva fatta beslutet att vara med. Ingen målsman behövde därför lämna sitt samtycke. Det tredje kravet är konfidentialitetskravet. I och med detta informerades deltagarna om att allt material så som inspelningar och anteckningar från intervjuerna kommer att förvaras oåtkomligt för andra personer. Deltagarna fick även information om att de är anonyma. Det fjärde och sista kravet är nyttjandekravet vilket innebär att studien endast ska användas till forskning, och därför inte nyttjas kommersiellt eller för andra icke vetenskapligt relaterade syften (Vetenskapsrådet, 2002).

Resultat

I studien har författarna läst igenom tidigare forskning och sett vilka faktorer som kan påverka att en ung idrottare avbryter sitt idrottande. Dessa faktorer har sedan placerats in under de tre behoven i självbestämmandeteorin. Efter analysen av intervjuerna har sedan de underrubriker som nämns vuxit fram för att visa hur de tre föreningarna arbetar med just den särskilda avhoppsfaktorn.

Presentation av respondenter

Föreningsrepresentant 1 (F1): Man, ca 45 år, heltidsanställd ungdomsansvarig i förening 1.

Föreningsrepresentant 2 (F2): Kvinna, ca 40 år, ideellt ungdomsansvarig i förening 2

Föreningsrepresentant 3 (F3): Kvinna, ca 50 år, ideellt ungdomsansvarig i förening 3

Tränare 1 (T1): Man, ca 25 år, utbildad Bas 2 i förbundets fotbollstränarutbildning, tränare för pojkar 15 i förening 1.

Tränare 2 (T2): Man ca 50 år, utbildad Steg 1 i förbundets gamla fotbollstränarutbildning, tränare för pojkar 17 i förening 2.

Autonomibehovet

Under den här rubriken kommer det att presenteras hur företrädarna och tränarna i föreningarna arbetade med de delarna som berör självbestämmandet, det vill säga autonomibehovet.

Dubbelidrottande och skola

Efter intervjuerna visade det sig att en av de faktorer som respondenterna var mest medvetna om var att ungdomar slutar med sin idrott eftersom det finns andra aktiviteter eller andra idrotter som tar upp deras tid. Samtliga fem respondenter nämnde denna faktor när frågan ställdes till dem. Utifrån detta gick det också att se att samtliga respondenter även tyckte att det är viktigt att ungdomarna ska få hålla på med olika idrotter och att man som förening och tränare inte ska stå i vägen för detta. En informant talar om dubbelidrott på följande sätt:

F1: Då uppmuntrar vi det. Då behöver man inte träna fullt för att vara med [och spela match], utan vi uppmuntrar det. Sedan ser vi ju helst att, säg en inomhussport som innebandy eller handboll, under deras... Så länge vi är inne i vår säsong, så ser vi ju helst kanske att de prioriterar det här men under vinterhalvåret då fram tills handbollssäsongen eller innebandy-säsongen är slut så ska de definitivt prioritera det.

Dubbelidrottande är nyttigt men det visade sig samtidigt att respondenterna helst såg att spelarna prioriterade fotbollen när det var säsong och respondenterna mest pratade om dubbelidrottande när det var en vintersport som dubblerades med fotbollen. Detta påpekades av ungdomsansvariga, medan tränarna nämnde att de även accepterade sommarsporter samtidigt som fotbollen.

T1: Det är klart att om man är iväg på annan idrottsaktivitet så gör jag ingen större skillnad på det faktiskt. Där hade jag en tjej som höll på med golf när jag tränade ett tjejlag för några år sen, hon tränade golf ganska seriöst då, så hon var borta och missade kanske 2 av 3 träningar en vecka. Men var hon med den tredje träningen så kunde, hade vi dispens för henne att vara med till match också, då fick hon den gräddfilen. Så försöker jag väl resonera med dessa killar också, att är man duktig och man tränar det man kan träna så ska inte det påverka ens möjligheter att bli uttagen till eller inte.

En annan faktor respondenterna talade om var konkurrensen med skolan, eller dess betydelse gentemot fotbollen. Om föreningen upptäcker att en spelare har svårt i skolan för tillfället, talar de med denne och upplyser om hur viktig skolan är och föreslår att man kan ta ledigt från fotbollen för att komma på rätt spår med skolan igen. Detta för att skola är så pass viktig i dagens samhälle och det är svårt att få jobb utan en komplett utbildning i grunden.

Alla får vara med

Genomgående får ungdomarna vara med i föreningarna oavsett ambition och träningsnärvaro. Föreningarna och tränarna hjälper ungdomarna att hitta lag eller grupper att spela i som passar dennes ambitionsnivå. Dessutom får spelarna vara med och diskutera var han eller hon ska spela någonstans. Anser ledarna att en spelare klarar av att spela med bättre spelare än vad den gör i vanliga fall får denne frågan om hon eller han vill spela med bättre spelare och får på så vis bestämma själv om han eller hon vill ta det klivet.

Det finns dock ett krav på ungdomarna i föreningarna och det är att spelarna måste träna för att få spela match. Kravet kan se något annorlunda ut i de olika föreningarna, till exempel att träna 50 procent för att spela match eller att träna fler pass än de spelar match. Det som sägs är dock att föreningarna i studien ställer högre krav närmare senioråldern. Detta bland annat för att skaderisken minskar ju mer en spelare tränar.

Träningsinnehåll

Att spelarna har möjlighet att påverka innehållet på träningarna var sällsynt, då det poängterades att det är tränaren som vet vad laget behöver träna på och därför själv bestämmer innehållet på träningarna. Överlag fanns det inget uttalat i föreningarna om att spelarna ska få påverka träningsinnehållet. En informant talar om spelarnas påverkan på träningsinnehållet på följande sätt:

T2: Nej det har det inte vart än så länge. Vi har väl sagt till dem att de får säga ifrån om det är något som de inte trivs med eller har åsikter om, får de gärna komma och säga det, men det har inte vart så än så länge i alla fall.

Föräldrar

Föreningarna arbetar utifrån vissa policydokument, som delas ut till föräldrarna när de är nya i föreningen. I dessa står det vad som förväntas av föräldrarna samt vad föräldrarna kan förvänta sig av föreningen. Dock finns det tillfällen då dessa förväntningar inte uppfylls. När detta sker är det ledarens uppgift att ta tag i det och se till att föräldern uppträder på ett bättre sätt. Om inte ledaren klarar av detta kan ungdomssektionen kallas in för att stötta. Angående föräldrar talar tränare och ungdomsansvariga om detta på samma sätt. För att exemplifiera detta säger en informant:

F1: För det första då så uppmanar vi ledarna... Det finns ju material framtaget av [distriktets] fotbollförbund hur en förälder ska uppträda och det finns ju bland annat foldrar som vi ger ut till föräldrar hur ett gott föräldraskap bör eller ska se

ut. Sedan har vi ju givetvis mer att göra där men, vi uppmanar ju ledarna att prata med föräldrarna och skulle man inte komma fram där så hjälper vi i ungdomsutskottet till.

Det är en förening som nämner att de har föräldramöten redan från tidig ålder där de varje år informerar om hur föräldrarna bör uppföra sig vid sidan av planen.

Respondenterna talar även om att föräldrapress kan förekomma. Att en förälder pressar sitt barn till att spela fotboll. Detta är ett fenomen som är svårt att upptäcka, då det oftast tar sig uttryck i hemmet. Om tränare märker av det, tar föreningen tag i det genom att samtala med berörda parter om hur det ligger till.

Kompetensbehovet

Under denna rubrik kommer det presenteras hur föreningarna och tränarna arbetade med de delar som berör kompetens.

Fotbollsutveckling

Att arbeta med nivåindelning var vanligt förekommande bland föreningarna. De arbetar på detta sätt för att de vill individanpassa för att spelarna ska utvecklas utifrån deras egen förmåga. Föreningarna kan arbeta med det från tidig ålder, men de nämner att det ska vara mer oregelbundet ju yngre man är, så att det inte skapas grupper i grupperna. Dessutom kan det användas nivåindelning till matcherna för att kunna få den matchningen som man som spelare klarar av bäst.

F1: Från tolv år så finns ju möjligheten att anmäla lag i olika nivåer i seriespelet, men där har vi sagt att vi har en 70-30 princip, att den som kanske kommit längst i sin utveckling, fotbollsutveckling, kanske spelar 70 procent i förstalaget i den svårare serien, men ska i alla fall spela 30 procent i den sämre serien.

Föreningarna säger också att de arbetar med grupperingar på träningar utifrån fysisk storlek. De som är sent utvecklade gör vissa övningar med varandra och vice versa. Även här gäller det att inte göra regelbundna grupper för att inte skapa grupper i gruppen. Att nivåindela grupper upplevs vara svårt för tränarna, speciellt när de är ensamma tränare på träningarna.

Under denna kategori kan nämnas att både ungdomsansvariga och tränare talar om att det är viktigt med nivåindelning för att individen ska utvecklas under egna förutsättningar.

Att arbeta för att spelarna ska hamna rätt kan även innebära att en spelare flyttas upp till ett lag som är fotbollsmässigt bättre än det som han eller hon befinner sig i. Detta kan göras permanent men det kan även ske under en kortare period. Föreningarna i studien arbetar med uppflyttning på olika sätt. Det kan handla om att en spelare är uppe och spelar med bättre spelare under en kortare period för att sedan komma ner igen till sitt ursprungliga lag och andra spelare flyttas upp istället. På så sätt blir det rotation i uppflyttningar, och många får pröva på att spela med bättre spelare. Ett annat sätt som nämns är att en spelare kan flyttas upp mer permanent men att tränarna för de berörda lagen, samt spelaren, hela tiden har en kommunikation om hur det går och hur han eller hon trivs. Skulle spelaren hamna i en svacka, personligt eller fotbollsmässigt, kan denne flyttas ner till ursprungliga laget för att hitta formen eller glädjen igen.

F3: Man kan vara riktigt, riktigt duktig och vara på ett ställe fysiskt men mentalt är man inte där för att man är för ung och så. Får man en formsvacka och så kan man inte ta den, man klarar inte att ha den där svackan utan man viker ner sig, då måste man kunna gå tillbaka till det gamla och få tillbaka tryggheten och självförtroendet för att kunna gå upp igen. Så det är så vi jobbar.

Vad som även nämns i och med utveckling är att föreningarna kan arbeta lite extra med spelare som innehar lite mer fotbollsmässig kompetens. En förening arbetar med att skicka talangfulla och träningsvilliga spelare till extraträningar som distriktsförbundet arrangerar, medan en annan anordnar en extraträning i veckan i föreningen för de som är talangfulla i olika åldrar. Detta görs för att ge de mer talangfulla spelarna lite extra motivation att satsa fullt ut, men också för att erbjuda liknande villkor som konkurrerande fotbollsklubbar.

Respondenterna nämner också att alla spelare får spela match oavsett vilken fotbollsmässig kompetens en spelare innehar. Förbundens ändringar i seriespelet i ungdomsfotbollen har skapat förutsättningar för att hitta rätt nivåer som passar för alla. Ändringarna som har gjorts är att de suddat ut åldersserierna och istället skapat divisionsserier för ungdomar mellan 13-19 år. En nackdel med divisionsspelet är dock att en 13-åring kan komma att ställas mot en 19-åring som är mer fysisk utvecklad och därmed kan 13-åringen utsättas för en större skaderisk, enligt respondenterna.

Feedback

Utvecklingssamtal med spelarna i de tre föreningarna är något som tränarna uppmuntras att genomföra. Det är lite olika hur klubbarna ställer sig till utvecklingssamtalen. I ett fall är det så att föreningen har det skrivit i sin föreningspolicy att tränaren ska hålla samtal med spelarna men vanligast är det att det är upp till tränaren om han eller hon tycker att det är nödvändigt. Tränarna i denna studie strävar dock efter att hålla utvecklingssamtal med spelarna under säsongen. Under utvecklingssamtalen får

spelarna chansen att reflektera över sitt eget fotbollsutövande och fundera över styrkor, svagheter och i vissa fall också fundera över vad spelaren vill med sin fotbollskarriär.

Vidare talar respondenterna om en motiverande feedbackkultur där de ska undvika att använda ordet ”inte” och att feedbacken hela tiden ska vara positiv. Tränarna efterstavar att ge alla spelare lika mycket feedback och att de ska se alla spelare på planen. Dock kan detta vara svårt då olika individer kräver olika feedback, det kan också vara så att man som tränare väljer att ge feedback till de individer som verkligen satsar på fotbollen. För att underlätta arbetet med feedback har tränarna i ett lag ett system för hur de ger feedback.

T1: Vi har ett sådant system nu då, jag och min assisterande tränare, att jag pratar med killarna när de går in på planen. Spelare vi plockar av tar han till sig och pratar med och vi utvärderar lite, hur gick det här, vad kan vi göra annorlunda?

Samhörighetsbehovet

Under den här rubriken presenteras det som respondenterna nämnt om hur de jobbar för att spelarna ska känna sig trygga i lag- och föreningsmiljön.

Lagsammanhållning och klubbkänsla

Det finns olika sätt att skapa en lagsammanhållning, enligt respondenterna. Det kan vara att prata med spelarna, att se alla och ha kul ihop. Det kan samtidigt vara nyttigt att åka på läger ihop för att stärka gruppen. Att ha en egen jargong i laget är förekommande till exempel genom ”skojbråk”, men de måste samtidigt tänka på att nya spelare som kommer in i gruppen gör att det kan skapas en ny kultur.

En tränare nämner också att det är viktigt att ha distans i sin roll som tränare. De kan vara personliga med spelarna, men inte privat, och samtidigt kunna vara sårbar och erkänna fel de gjort. Det kan också vara så att man som tränare försöker vara så mycket kompis som möjligt med spelarna. Att prata med alla för att få dem att känna att man som tränare bryr sig framstår som en viktig del för att skapa ett förtroende till sina spelare. Så här förklarar en tränare:

T2: Jag försöker vara naturlig. Jag kan aldrig komma ner i pojkarnas nivå om man säger så men jag försöker vara så mycket som möjligt, kompis med alla om man säger så. Försöker prata med alla och det behöver inte var mycket utan det är bara så att de känner att vi bryr oss. Jag tror det är viktigt.

Att kunna identifiera sig med föreningen nämns som viktigt, och att samtidigt kunna känna tillhörighet med densamma. Det finns olika sätt att arbeta med klubbkänsla. Det som nämns bland dessa respondenter är att kunna använda idrottsanläggningen när de vill som spelare, ha likadana kläder samt att driva ett ideellt café tillsammans för att tjäna pengar till föreningen. En informant säger:

F2: Såna här löjlige saker som i höstas tog vi fram en spygrön collegetröja och en turkos för att det skulle vara liksom nånting sånt där som man ville ha på sig i skolan //...// på det sättet att liksom stärka varumärket eller igenkänningsfaktorn i det.

Ett annat sätt att skapa trygghet i klubben kan vara att föreningen låter ledare följa med vid övergångsåldrar och är med som hjälptränare för att spelarna ska känna trygghet i den nya miljö de kommer till. Dessutom trycker dessa föreningar på att anställa ledare som arbetar på ett sätt som föreningen anser skapa trygghet i laget. Alla respondenter säger att det är viktigt att bry sig om sina spelare och medlemmar. Det kan vara viktigt att ha bra relationer och samtidigt ha en fungerande kommunikation med andra ledare och spelare i föreningen.

Mobbing

Mobbing uppfattas som någonting som sällan förekommer i dessa föreningar. Det kan i föreningarna finnas policydokument och anti-mobbingplaner, men på vissa håll förekom det inte alls. Föreningarna arbetar reaktivt mot det genom att ta tag i problemet om det uppstår någon mobbing. Det talades också om att ledaren först får ta tag i mobbingen, men om det dras längre blandas även ungdomssektionen in för att stävja det hela. Att arbeta med värderingsövningar och liknande tillsammans med spelarna uppfattades som förebyggande mot att mobbing och utanförskap skulle uppstå. De talade också om att visst språkbruk och attityder mot sina medspelare och motspelare inte var acceptabelt och att de försöker arbeta för att få bort sådant språk.

Utvärdering av tränare

En utvärdering av tränarna där spelarna samtalar med ungdomsansvarige om tränaren förekommer inte bland föreningarna i studien. Respondenterna kan heller inte svara på varför de inte gör detta. Det som förekommer i föreningarna är i så fall att de under föräldramöten talar om vad de tycker och tänker eller att en förälder till en spelare hör av sig till föreningen med ett klagomål när det är något som inte fungerar som det ska med tränaren. De går dock inte ut och kallar lagen till speciella möten där spelare kan lyfta sina känslor utan att tränaren är närvarande.

F3: Det är ju de här utvärderingarna som vi har då på föräldramötena, exempelvis. Där finns det ju en möjlighet både för föräldrar och spelare att uttrycka det som de kanske inte är så nöjda med när det gäller fotbollen eller ledarskapet.

Sammanfattning av resultat

Sammanfattningsvis konstateras det att föreningsrepresentanterna i denna studie uttalar sig på ett eller annat sätt att de arbetar med de flesta faktorer som kan komma att påverka att ungdomar slutar med föreningsidrott. Resultatet berättar att föreningarna stöttar ungdomarna till att utöva fler idrotter och att föreningarna ger ungdomarna möjlighet till att klara skolan. Dessutom arbetar föreningarna med nivåindelning för att ge ungdomarna möjlighet att känna att de är kompetenta och att de hela tiden utvecklas i sin egen takt. Spelarnas påverkan på träningsinnehållet är den faktorn som respondenterna säger sig arbeta minst, eller ingenting med. Inte heller utvärdering av tränarna förekommer på en regelbunden basis.

Diskussion

Metoddiskussion

Den insamling av data som valdes var semi-strukturerade intervjuer. Anledning till detta var att fördelarna övervägde nackdelarna i jämförelse med en annan typ av datainsamling. Med intervjuer är det enklare att utveckla djupare kunskap, eftersom möjlighet till följdfrågor och uttömmande svar finns (Langemar, 2008), vilket inte är möjligt i en insamling genom till exempel enkäter. Nackdelen var dock att studiens författare var nybörjare inom detta område och således inte vana vid att intervjua. Dessutom kräver intervjuer mer tid då forskaren dels behöver avsätta tid för intervjuerna och resorna dit och tillbaka, samt att intervjuerna behöver transkriberas efteråt (Denscombe, 2009).

I och med att studiens författare saknade erfarenhet av intervjuer och liknande, fanns inte vanan att ställa följdfrågor och dyligt, vilket hämmade de första intervjuerna. Efterhand utvecklades intervjuerna och därmed också intervjuguiden. Fler frågor uppkom, med samma bas som innan, och det blev även enklare att ställa följdfrågor efter att de första intervjuerna var avverkade och transkriberade. Att utveckla intervjuguiden ses som en fördel i en kvalitativ undersökning, enligt Langemar (2008).

Ytterligare en nackdel med att vissa följdfrågor uteblev, kan ha varit att respondenterna inte blev tillräckligt utmanade eller fick sina svar ifrågasatta i den utsträckning som kanske hade varit optimalt, vilket kan ha påverkat resultatet.

Intervjuerna utfördes, som tidigare påpekats, med båda författarna närvarande. Detta kan av respondenten, som var ensam, uppfattats som en maktsituation. Respondenten

hamnar i underläge eftersom denne är ensam mot två stycken, vilket kan ha påverkat respondenternas svar om respondenterna upplevt situationen på ett negativt sätt. Dock motarbetades detta genom att båda författarna presenterade sig tydligt innan intervjun och även uppgifterna beskrevs som var och en hade.

I studien valdes det att inte göra någon skillnad på flickor och pojkar då tidigare kvalitativ forskning inte gör den skillnaden när faktorer som kan påverka avhopp har undersökts (Fraser-Thomas et al., 2008a; Fraser-Thomas et al., 2008b; Wall & Côté, 2007). Den procentuella skillnaden i antalet avhopp mellan könen är heller inte tillräckligt stor för att kunna motivera ett sådant val, enligt tidigare forskning (Franzén & Peterson, 2004; Olsson, 2007; Trondman, 2005; Wagnsson, 2009). Dock i efterhand hade det kanske varit att föredra då det i studien framkommit att föreningarna arbetar på olika sätt med pojkar och flickor och upplever det som svårare att arbeta med flickor överlag. I och med detta kan resultaten av studien sett annorlunda ut om studien valt att inrikta sig specifikt mot endast flickor eller endast pojkar.

Studiens tanke var från början att ha tre ungdomsansvariga och tre tränare som respondenter. Dock uteblev en tränare. Detta behöver inte ha påverkat resultatet då de tränare som var med i studien hade liknande svar på de frågor som ställdes och arbetade på liknande sätt. Samtidigt kan det varit så att den tredje tränaren skulle kunnat skilja sig avsevärt från övriga.

Att tränarna svarat lika på många av frågorna kan också diskuteras. Vad beror det på att de svarar lika? Arbetar de verkligen på detta sätt eller är det så att de svarar på det sätt de förväntas att göra? Dock kändes respondenterna ärliga vid hänvisning till kroppsspråk och svar på frågor om till exempel toppning och spelarnas påverkan på träningsinnehållet.

Validitet i ett vetenskapligt arbete är viktigt då läsarna ska få en känsla av att det som gjorts är trovärdigt. Enligt Langemar (2008) är det bästa sättet att uppnå en bra validitet i ett vetenskapligt arbete att de olika delmomenten i en studie är gjorda på ett så bra sätt som möjligt. Utifrån detta resonemang har denna studie både sina för- och nackdelar. En nackdel har redan berörts ovan och det gäller utförandet av intervjuerna. Hade en mer erfaren intervjuperson genomfört intervjuerna hade förmodligen validiteten på studien stärkts. En fördel med studien är att intervjuguiden som har använts är konstruerad utifrån syftet, frågeställningarna, tidigare forskning och den teoretiska referensramen. Detta gör att frågorna hela tiden kan kopplas till bakgrunden vilket gör att svaren har kunnat ge svar på frågeställningarna (Denscombe, 2004).

Ytterligare en fördel med studien är att intervjuerna är inspelade och transkriberade ordagrant vilket gör att data till analysen är mer tillförlitlig än vad den hade varit om endast anteckningar hade tagits under intervjuerna (Denscombe, 2009). Vidare så har respondenterna i studien fått chansen att ta del av den transkriberade intervjun för att kunna kommentera eller ändra uttalanden som gjorts vilket enligt Denscombe (2009) gör att validiteten i det insamlade materialet blir högre. Han menar också att om forskare letar efter teman från uttalanden från respondenterna som förekommer ofta

under analysen gör detta att trovärdigheten i materialet ökar. Detta är precis vad som gjorts i denna studie.

Reliabilitet i kvalitativa studier handlar om hur en studie kan användas på samma sätt fast av andra forskare vid andra tidpunkter (Kvale & Brinkmann, 2009). Respondenterna kan ändra svar beroende på vem som intervjuar. Även om samma frågor används, kan svaren bli annorlunda eftersom respondenterna framställer sig på olika sätt beroende på vem som intervjuar. Denna studies författare var unga och oerfarna, vilket kan ha påverkat reliabilitet då mer erfarna intervjuare är mer erfarna med följdfrågor som kan ställas och hur ledande dessa kan vara. Författarna till denna studie har dock undvikit ledande frågor helt, utifrån tidigare erfarenhet. Kvale och Brinkmann (2009) menar däremot att ledande frågor kan påverka reliabiliteten positivt, om de används på rätt sätt.

Vidare menar Kvale och Brinkmann (2009) att en fördel för reliabiliteten är om intervjupersonerna är medvetna om vilka kategorier som kan användas i analysen redan när intervjuerna utförs. Denna studie delade in intervjufrågorna i de kategorier som finns i Self-Determination Theory, vilket gjorde att intervjupersonen redan under intervjuerna kunde fundera hur uttalanden från respondenterna kunde kategoriseras.

Kvalitativa studier är ofta gjorda på ett relativt litet antal respondenter och denna studie är inget undantag. På grund av att det är få respondenter, uppkommer diskussionen om hur generaliserbara fynden från studien är till en annan population än den som är studerad (Ahrne & Svensson, 2011). Författarna pratar om att forskare måste vara väldigt försiktiga med att göra generaliseringar utifrån kvalitativa studier, men att det går att göra. Generaliseringar kan göras utifrån vissa kriterier och denna studie har uppfyllt i alla fall ett av dessa. Det kriteriet är att det är flera olika miljöer som är undersökta, i studiens fall tre olika fotbollsföreningar på tre olika orter. I och med detta menar Ahrne och Svensson (2011) att det går att visa på allmänna tendenser som uppkommer i studien och att det ökar sannolikheten att dessa tendenser även finns i andra liknande miljöer, i studiens fall hos andra fotbollsföreningar. Denna förekomst skriver Denscombe (2009) om som överförbarhet, det vill säga att det går att överföra resultatet till andra fotbollsföreningar men inte till övriga populationen. Återigen gäller det att vara försiktig när uttalanden om generaliserbarhet och överförbarhet ska göras. Vad hade hänt med resultatet om en fjärde fotbollsförening hade varit starkt avvikande? Det är en fråga som måste tas i beaktande och som gör att försiktighet måste tas när uttalanden om generaliserbarhet hos kvalitativa studier ska göras (Ahrne & Svensson, 2011).

Resultatdiskussion

Syftet med denna studie var få en inblick i hur några fotbollsföreningar uttalar sig om och arbetar med faktorer som bidrar till att ungdomar gör avbrott i sitt idrottande. Studien har utgått ifrån Self-Determination Theory (som kommer att benämnas SDT i

detta kapitel), som handlar om att en individ ska uppnå en inre motivation för att tycka att något är roligt (Deci & Ryan, 2000). De avbrottsfaktorer som kommit fram genom tidigare forskning har i studien kopplats ihop med SDT och dess viktiga behov, autonomi, kompetens och samhörighet. Studien är tänkt att göra föreningar mer medvetna om hur de kan arbeta för att behålla spelare en längre tid. Som Olsson (2007) påpekar: ”Om föreningarna får en bättre kunskap om vilka som hoppar av och varför ökar deras möjlighet att följa RF: s riktlinjer, och kanske även ”lockar” dit nya grupper.”(s. 63), önskar även denna studie att föreningarnas verksamhet ska vara av den karaktär som RF beskriver att föreningar ska arbeta utifrån, dvs. att alla som vill får vara med i föreningslivet (Riksidrottsförbundet, 2009a).

Resultatet visade att personerna som intervjuades var medvetna om vissa faktorer som bidrar, dock inte alla. Vidare arbetade respondenterna med de flesta faktorer som kan bidra till att ungdomar avbryter sitt idrottande. Samtidigt fanns det vissa faktorer som respondenterna och föreningarna i studien inte arbetade med alls. Dessa faktorer placeras under de tre behoven som SDT talar om, och presenteras så i diskussionen.

Autonomibehovet

Ett av de viktiga behoven enligt SDT är som skrivits tidigare att en individ ska få känna att han eller hon bestämmer över sitt eget agerande. Om en person får göra detta ökar chansen att denna individ fortsätter att utöva en aktivitet. Enligt Hassmén och Hassmén (2010) är det också viktigt att förening och ledare arbetar mot att spelare ska få känna att de har ett inflytande och självbestämmande i det spelarna gör. Av analysen från intervjuerna att döma går det att se att ungdomarna i denna studies föreningar överlag inte har den möjligheten att påverka vad träningarna ska innehålla. Enligt SDT så skulle detta vara en sak som skulle behövas förbättras för att fler ungdomar skulle få stanna kvar i fotbollen. När en tränare planerar träningen för sitt lag så är det just för att träna på de saker som laget behöver träna på och inte i så stor utsträckning vad individerna behöver träna på. En informant exemplifierar detta på följande sätt: ”Nja, där är jag nog inte så demokratisk som man kanske skulle kunna tänkas vara. Jag har ju mina planer och mina idéer.” (T1) I och med detta kan det vara så att en individ känner att denne redan kan en övning på ett bra sätt och därför inte tycker att den specifika övningen gör att han eller hon utvecklas tillräckligt mycket. Just känslan av att utvecklas menar Thedin-Jacobsson och Engström (2008) är en av de viktigaste faktorerna till att ungdomar fortsätter sitt idrottsutövande.

En annan orsak som skulle kunna förhindras i och med att spelarna får mer inflytande på träningarna skulle vara att ungdomar slutar på grund av att de känner att träningarna är tråkiga vilket är en anledning till avhopp, enligt Franzén och Peterson (2004). Att hitta och planera övningar som passar varje enskild individs personliga egenskaper varje gång skulle förmodligen vara en omöjlighet. En ensam tränare kanske har över 25 ungdomar på en träning och att hitta övningar som passar alla varje gång skulle inte vara realistiskt. På något sätt borde ändå tränarna sträva efter att fokusera på individens

egen vilja och behov och inte bara lagets behov, genom att spelarna själva får träna på det de tycker att de behöver utveckla och tycker är kul.

Vidare är dubbelidrottande, eller att inte ha tid till mer än en idrott, en faktor till att ungdomar gör avbrott från föreningsidrotten (Olsson, 2007). Enligt SDT ska individer själv få bestämma vad de ska göra. Att behöva välja idrott när en individ kommer upp i tonåren är inte relevant eftersom de då kan få krav på sig att träna alla träningar inom en specifik idrott, medan individen själv kan känna att fler idrotter är roliga och vill utöva alla dessa. Kopplas detta till de föreningar som deltar i studien, tycker de att det är helt i sin ordning med dubbelidrottande. I relation till dubbelidrottande nämns oftast vinteridrotter, och att föreningarna inte ser det som några problem när spelarna idrottar med annat under vintern. Att företrädarna för föreningarna anser att spelarna borde prioritera fotbollen under sommaren kan dock vara motsägelsefullt till att de uppmuntrar till dubbelidrottande. Om en individ har tre träningar med fotbollen på sommaren, och samtidigt tränar friidrott tre gånger, och dessa krockar en eller två gånger i veckan, får hon eller han då inte vara med och spela match på helgen för att denne inte tränat alla gånger? Det borde istället vara så som tränarna säger, att en spelare som tränar något annat samtidigt, räknas närvarande vid fotbollsträningen också, även om han eller hon varit på en annan träning vid samma tillfälle. Enligt SDT (Deci & Ryan, 2000) är det viktigt att en individ själv får bestämma vad som ska göras och att individen tycker aktiviteten är rolig. Skulle det då krävas att en individ är på alla träningar, trots att han eller hon tränar något annat, och sedan inte får vara med på det som är roligast, matcherna, skulle denna individ kanske inte känna att fotbollen ställer upp på valet att träna två idrotter.

Fraser-Thomas et al. (2008b) talar om tidig specialisering i deras studie. De menar att de som gjort avbrott från idrotten hade haft en tidig specialisering på en idrott och därför tröttnat på just den. Liknande med det här påstår även en informant att spelarna tröttnar om de specialiserar sig för tidigt: ”Klubbens åsikt är att man inte ska specialisera sig för tidigt för då tröttnar man.” (F2). Detta är även vad Rolf Carlson (1991) säger i sin studie där han bevakar unga idrottstalanger, att de som lyckas i sin idrott specialiserar sig inte tidigt på en idrott, utan utövar flera under en längre tid.

Respondenterna pratar om att föräldrarna är en anledning till att ungdomarna slutar med fotbollen och detta är helt i likhet med vad Fraser-Thomas et al. (2008a) också säger. Får inte ungdomarna det stödet de behöver hemifrån ökar risken att en spelare slutar spela fotboll. Även Deci och Ryan (2000) menar att en individs inre motivation ökar om individen känner att han eller hon har ett stöd från sina föräldrar, att de stöttar sitt barn i det som barnet vill göra. I och med detta har klubbarna i sina egna policydokument skrivit ner hur de vill att föräldrarna ska bete sig i närheten av sina barn när de är på idrottsanläggningen. Detta för att ge den informationen till föräldrarna. Hassmén och Hassmén (2010) menar att all utgående information från förening och ledare måste kontrolleras noga och se till att den information som kommer fram är korrekt. Hassmén och Hassmén (2010) menar även att föreningar måste var tydliga i vad man förväntar sig av föräldrarna i föreningen. En fråga som kanske kan ställas i relation till detta är om

det verkligen räcker med att ge ut skriftlig information till föräldrarna om hur de ska bete sig? Kommer verkligen informationen fram till alla som ska ha den? Vidare menar Hassmén och Hassmén (2010) att organisationer och ledare överlag kan vara mer proaktiva i sitt arbete än vad de verkligen är. Utifrån detta är det bättre att göra som en informant säger att de informerar om hur ett bra föräldraskap ser ut under ett föräldramöte som återkommer varje år för varje lag och ha policydokumentet som komplement till detta möte.

Kompetensbehovet

Nivåindelning är något som det talas positivt om bland respondenterna i denna studie. Det är en förutsättning för att spelaren ska kunna utvecklas efter sina egna villkor. Det är även så som Hassmén och Hassmén (2010) beskriver hur en individ ska känna av kompetens, att ledare ska ”skapa förutsättningar och möjligheter för individen till att nå framgång” (sid 261). I jämförelse med detta säger Butcher et al. (2002) att en anledning till att vissa avbryter idrottandet är för att de känner sig mindre kompetenta jämfört med sina lagkamrater. Om föreningar då väljer att nivåindela under träningar, kan detta fenomen undgås eftersom individerna då hamnar med spelare på samma kompetensnivå. Samtidigt kan detta bli ett annat problem om föreningar nivåindelar då de som hamnar i den mindre bra gruppen kan känna att de fått bevis på att de inte är lika bra som de i den bättre gruppen. Likväl påpekar respondenterna i studien att det är viktigt att inte ha regelbundna grupper när det gäller nivåindelning, och inte heller använda detta under hela träningar. Hur görs då detta på ett bra sätt utan att såra någon? Förmodligen finns det inget enkelt svar på denna fråga, men det är viktigt att diskutera vad som är viktigt i föreningen och anpassa sig från lag till lag.

Att vara mindre fysiskt utvecklad än sina lagkamrater är en annan orsak till avhopp (Delorme et al., 2011). Respondenterna nämner att det förekommer i dessa föreningar, att storleken mellan individerna ibland kan skilja sig åt. För att lösa detta används även här nivåindelning. Spelarna hamnar i en indelning där lagkamraterna är fysiskt lika stora. Detta sker dock inte hela träningar då en spelare kan utvecklas även om motståndet ibland är lite större, men för att känna tillräcklig kompetens tillämpar dessa föreningar nivåindelning likt detta. Hassmén och Hassmén (2010) säger att ledare ska anpassa individen efter dennes färdigheter och förmågor för att stärka hans eller hennes känsla av kompetens. Detta kan därför göras genom nivåindelning på träningarna efter fysisk storlek.

Föreningarna nämner att de har extraträningar för talanger som innehar mer fotbollsmässig kompetens än sina lagkamrater. Detta för att de lite mer drivna spelarna ska få extra motivation och träna med spelare som har jämlik kompetens. Genom att bli tillfrågade om dessa träningar kan spelarna känna en känsla av uppmärksamhet och att de väljs ut för att de är duktiga på någonting. Deci och Ryan (2000) beskriver i kompetensbehovet att en individ ska få en utmaning i den aktivitet som utförs, samt att återkoppling ska ges på det. Tränar en spelare som vanligt med sin åldersgrupp, och sedan får chansen till en extraträning för att spelaren anses vara så pass bra, blir detta en

återkoppling på att spelaren gör det bra och att denne utvecklas. Även här kan det, som nämnts ovan, vara de som inte blir utvalda och får ett bevis som säger att de inte är tillräckligt bra som vissa andra. Hur bemöter föreningarna dessa? Kanske är risken större att dessa slutar för att de känner att de saknar viss kompetens?

En viktig del i SDT är att få feedback på något sätt i den aktivitet en individ sysslar med. Detta för att öka känslan av kompetens och utveckling hos en individ i sin aktivitet (Deci & Ryan, 2000). Bristen på feedback från tränaren kan vara en av de faktorer som påverkar att ungdomar slutar med idrott (Fraser-Thomas et al. 2008a, 2008b). Även Franzén och Peterson (2004) nämner att unga fotbollsspelare vill få bekräftelse i sitt idrottsutövande.

Hassmén och Hassmén (2010) föreslår att den feedback som ska ges för att en individ ska känna sig kompetent ska framföras på ett positivt sätt oavsett om det är negativ kritik som framförs. Detta för att inte påverka individernas känsla av kompetens och självförtroende negativt. Utifrån vad respondenterna säger om feedback så stämmer deras sätt att ge feedback till spelarna i föreningarna bra in på detta sätt. De pratar om en positiv feedbackkultur och att försöka undvika ordet ”inte” när feedback ges.

Däremot kan tränarna jobba mer på att se till att alla får den feedback de behöver och inte bara de tränarna har en bra relation till eller de spelare som tydligt visar att de vill satsa på fotollen. Det kan vara så att de som slutat kände att de blivit bortglömda av tränare och inte tyckte att de fick den hjälp att utvecklas som de behövde. Just känslan av utveckling menar Deci och Ryan (2000) är en viktig del i SDT för att en individ ska fortsätta med en speciell aktivitet.

Positivt i klubbarna är också att tränarna strävar efter att ha utvecklingssamtal med spelarna i sina lag då de där får en chans att ”öga mot öga” diskutera med spelarna om deras styrkor och svagheter och att de kan sätta upp lite mål som spelarna kan sträva mot. Detta i likhet med vad Hassmén och Hassmén (2010) säger om att ledare ska sätta upp realistiska mål som är anpassade till spelarens förmåga. Kopplas detta till vad som sagts om träningsinnehåll, borde spelarna få vara med mer och bestämma innehållet, eftersom de sätter upp egna mål och borde få träna mer specifikt på de moment som de vill utveckla, eftersom de satt upp mål för det.

Samhörighetsbehovet

Enligt Deci och Ryan (2000) handlar samhörighetsbehovet inom SDT att en individ ska känna sig trygg i sin omgivning. Detta är även något som respondenterna i studien anser viktigt. Hassmén och Hassmén (2010) påstår att en ledare ska arbeta för ett gruppklimat som är positivt, samt att skapa en ”vi-känsla”, för att få känslan av samhörighet. Respondenterna nämner bland annat att deras föreningar eller lag strävar till att ha en föreningskänsla där spelare och andra medlemmar känner att alla bryr sig om varandra samt att spelarna kan identifiera sig med föreningen. Dessutom talar de om att åka på läger för att svetsa samman gruppen, just för att en skapa bättre lagsammanhållning.

Tidigare forskning inom området säger att en orsak till att ungdomar avbryter idrottandet kan vara att de inte trivs i gruppen (Franzén & Peterson, 2004; Molinero et al., 2006). Detta betyder att föreningar bör sträva mot att skapa en grupp känsla där alla trivs och känner sig sedda. Vidare säger annan forskning (Carlson, 1991; Thedin-Jakobsson & Engström, 2008) att de som stannar kvar i idrotten och dessutom lyckas komma långt inom densamma, har trivts i gruppen de tillhört i ungdomsåren.

Som nämnts i resultatet finns det de lag som skapar en egen jargong och kultur, där en informant bland annat nämner att ”skojbråk” blivit en grej de sysslar med. Detta kan vara nyttigt, men samtidigt måste balansgången mellan ”skojbråk” och mobbing tänkas över. Vilka tål att skojbråkas med? Kan det finnas någon som egentligen tar illa vid sig? De respondenter som deltar i denna studie talar dock om att det inte förekommer någon mobbing i deras föreningar och lag. Föreningarna talar om att de arbetar reaktivt mot mobbing, alltså att om det uppstår tar de tag i det då. Frågan är om de är säkra på att de vet när mobbingen uppstår? Dock arbetar dessa föreningar även förebyggande med värderingsövningar och liknande för att förhindra mobbing och utanförskap.

En viktig del i att känna sig trygg i sitt lag är att trivas med sina tränare eller ledare. Att ungdomar tycker vikten av att ha bra tränare omkring sig är hög kan märkas i och med att det är en av de avhoppsfaktorer som framkommer i den tidigare forskningen (Franzén & Petersson, 2004; Molinero et al. 2006; Olsson, 2007). Just spelarnas känslor gentemot sina tränare och ledare är något som föreningarna i denna studie inte arbetar speciellt aktivt med, trots att en viktig del för att spelare ska känna att samhörighetsbehovet uppfylls är att de känner att någon bryr sig om deras åsikter och att de känner att någon lyssnar på en (Deci & Ryan, 2000). Om det skulle vara något problem som skulle uppstå är det i så fall att det är en förälder som meddelar föreningen vad de tycker. Efter att eventuell information om ett problem uppstår arbetar klubbarna utifrån det, föreningarna arbetar reaktivt mot problem med tränare. Det är dock rekommenderat att ledare ska jobba mer proaktivt för att motverka att problem ska uppstå (Hassmén och Hassmén, 2010). För att arbeta proaktivt och för att öka spelarnas känsla av samhörighet i föreningen skulle föreningarna till exempel kunna jobba med att de samlar spelarna till speciella möten där spelarna får chansen att lufta sina känslor om tränaren utan att tränaren är närvarande.

Konklusion och implikation

Slutsatsen som går att dra av denna studie är att det finns många faktorer som påverkar en ungdom till att avbryta sin idrottskarriär, och föreningarna i denna studie arbetar med de flesta av dessa faktorer på ett eller annat sätt. De faktorer som föreningarna arbetar mest med är nivåindelning, medvetenheten om dubbelidrott samt lag- och förenings-sammanhållning. Den tydligaste faktorn som föreningarna i studien inte arbetar i högre grad med är spelarnas påverkan på träningsinnehåll. Denna faktor är dock svår att anpassa inom fotbollen eftersom det är en lagsport där det krävs att laget presterar

tillsammans. Det skulle dock kunna fokuseras mer på varje enskild individs behov för att ungdomarna ska få känna att de får utveckla det som de själva vill utveckla för att känna att de ska bli bättre. Samtidigt kan spelaren få göra just det som hon eller han tycker är extra roligt.

En annan viktig aspekt att ta med är att avbrottsproblematiken och dess orsaker är ett komplext fenomen. Alla människor är olika och fungerar på olika sätt. Att en individ slutar på grund av en sak, betyder inte att en annan slutar för samma sak. Viktigt att tänka på som förening och tränare är att vara medveten om detta fenomen och ha det i åtanke när de utvecklar sitt lag eller förening. Det gäller att även att inte glömma att ungdomar kan ha mycket att lära i organiserad idrott om detta sköts på rätt sätt och under de riktlinjer som *Idrotten Vill* påpekar.

Som sagts tidigare i studien; allt handlar om en balansgång för tränare och förening. Ska det nivåindelas på träningar för att de bästa får träna med de bästa, och samtidigt ge ett bevis till de som är mindre bra att de helt enkelt inte är lika bra som de bästa? Ska tränaren vara ärlig mot sina spelare, eller använda denna balansgång på ett smidigt sätt för att undvika konfrontationer? Frågorna är många, även om denna studie berättar om hur föreningar och tränare skulle kunna arbeta.

Flera kvantitativa studier som visar på vilka faktorer som kan påverka ungdomar att sluta med föreningsidrotten har gjorts. Denna studie har därför tagit en något annorlunda inriktning kring avhoppssproblematiken än vad tidigare forskning har gjort, nämligen att inrikta sig på hur föreningar arbetar med dessa faktorer. Fler studier likt denna behövs för att kunna hjälpa föreningarna att behålla sina ungdomar så länge som möjligt. Att göra en liknande studie som denna fast i större skala för att få en ännu tydligare bild om föreningarnas arbete om avbrottsproblematiken, skulle vara intressant. Dessutom kan studien utvidgas ännu ett steg längre genom att intervjua ungdomar om deras upplevelser kring avbrottsproblematiken och vad de tycker och tänker om det arbete som föreningarna gör, och hur det har påverkat deras beslut att fortsätta idrotta eller inte. Undersöka om ungdomarna anser att föreningarna kunnat göra något annorlunda.

En annan intressant inriktning kan vara att specificera sig på det ena eller andra könet, eller jämför dessa mot varandra. Med tanke på vad respondenterna i denna studie nämner, att de arbetar på olika sätt med killar jämfört med tjejer, är det rätt? Behöver föreningar arbeta annorlunda beroende på vilket kön det handlar om?

Det kan också vara intressant att se om det ser ut på liknande sätt i olika idrotter. Finns samma mönster i handbollen som det finns i gymnastiken? Förmodligen är det så att de olika idrotterna måste arbeta på olika sätt för att behålla sina ungdomar. Detta är därför något att ta i beaktande i framtida forskning.

Referenser

- Ahrne, G., & Svensson, P. (2011). *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber.
- Biddle J. H., S., Gorely, T., & Stensel, D. J. (2004). Health-enhancing physical activity and sedentary behaviour in children and adolescents. *Journal Of Sports Sciences*, 22(8), 679-701.
- Butcher, J., Lindner, K. J., & Johns, D. P. (2002). Withdrawal from Competitive Youth Sport: A Retrospective Ten-year Study. *Journal Of Sport Behavior*, 25(2), 145.
- Carlson, R. (1991). *Vägen till landslaget: En retrospektiv studie av framgångsrika ungdomar i sju idrotter*. Stockholm: Gotab.
- Delorme, N., Chalabaev, A., & Raspaud, M. (2011). Relative age is associated with sport dropout: Evidence from youth categories of French basketball. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 21(1), 120-128. doi:10.1111/j.1600-0838.2009.01060.x.
- Denscombe, M. (2004). *Forskningens grundregler – Samhällsforskarens handbok i tio punkter*. Lund: Studentlitteratur.
- Denscombe, M. (2009). *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.
- Figueiredo, A. J., Gonçalves, C. E., Coelho E Silva, M. J., & Malina, R. M. (2009). Characteristics of youth soccer players who drop out, persist or move up. *Journal of Sports Sciences*, 27(9), 883-891. doi:10.1080/02640410902946469.
- Franzén, M., & Peterson, T. (2004). *Varför lämnar ungdomar idrotten? En undersökning av fotbollstjejer och – killar från 13 till 15 år*. FoU-rapport 2004:3. Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Fraser-Thomas, J., Côté, J., & Deakin, J. (2008a). Understanding dropout and prolonged engagement in adolescent competitive sport. *Psychology of Sport & Exercise*, 9(5), 645-662. doi:10.1016/j.psychsport.2007.08.003.
- Fraser-Thomas, J., Cote, J., & Deakin, J. (2008b). Examining Adolescent Sport Dropout and Prolonged Engagement from a Developmental Perspective. *Journal Of Applied Sport Psychology*, 20(3), 318-333.
- Gratton, C., & Jones, I. (2010). *Research methods for sports studies*. London: Routledge.
- Hassmén, P., & Hassmén, N. (2010). *Idrottsledarskap*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Holloway, I., & Wheeler, S. (2002). *Qualitative research in nursing*. London: Blackwell Sciences Ltd.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB

Langemar, P. (2008). *Kvalitativ forskningsmetod i psykologi – att låta en värld öppna sig*. Stockholm: Liber AB.

Molinero, O., Salguero, A., Tuero, C., Alvarez, E., & Márquez, S. (2006). Dropout Reasons in Young Spanish Athletes: Relationship to Gender, Type of Sport and Level of Competition. *Journal Of Sport Behavior*, 29(3), 255-269.

Olsson, P. (2007). *Farväl till idrotten? En studie av avbrottsproblematiken inom barn- och ungdomsidrotten* (Idrottsvetenskapliga rapporter, nr. 2007:06). Göteborg: Göteborgs universitet, Idrottshögskolan.

Patriksson, G. (1987). *Theoretical and empirical analyses of drop-outs from youth sports in Sweden*. Mölndal: Göteborgs Universitet.

Ryan, R., & Deci, E. (2000). Self-determination Theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well – being. *American Psychologist*, 1, s. 68-78.

Thedin-Jakobsson, B., & Engström, L-M. (2008). *Vilka stannar kvar och varför? – En studie av ungdomars deltagande i föreningsidrott*. FoU-rapport 2008:4. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Trondman, M. (2005). *Unga och föreningsidrotten*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen 2005:9.

Wagnsson, S. (2009). *Föreningsidrott som socialisationsmiljö – En studie av idrottens betydelse för barn och ungdomars psykosociala utveckling* (Doktorsavhandling, Karlstads University Studies, 2009:53) Karlstad: Karlstads Universitet. Tillgänglig: <http://kau.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:274437>

Wall, M., & Côté, J. (2007). Developmental activities that lead to dropout and investment in sport. *Physical Education & Sport Pedagogy*, 12(1), 77-87. doi:10.1080/17408980601060358.

Övriga

FIFA. (2012). *The FIFA Women's World Ranking*. Hämtad 2012-06-04. <http://www.fifa.com/worldranking/rankingtable/women/index.html>

Riksidrottsförbundet. (2009a). *Idrotten vill – Idrottsrörelsens idéprogram*. <http://www.rf.se>

Riksidrottsförbundet. (2009b). *Varför idrott och fysisk aktivitet är viktig för barn och ungdom – Fakta och argument*. <http://www.rf.se>

UEFA. (2012). *Country coefficients 2011/12*. Hämtad 2012-03-13. <http://www.uefa.com/memberassociations/uefarankings/country/index.html>

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Hämtad 2012-04-11 från:
http://www.vr.se/download/18.7f7bb63a11eb5b697f3800012802/forskningsetiska_principer_tf_2002.pdf

Intervjuguide

- Hur många spelare har klubben, och hur många har slutat? (Hur många spelare har truppen och hur många har slutat?)
- Vilka tankar har du (ledaren)/klubben (ua) kring avhoppssproblematiken?
- Du nämner ... (gemenskap) som en orsak. Hur arbetar klubben (ua) /du (tränare) med ... (gemenskap)?
- Det finns andra faktorer som kommit upp när man frågat barn och ungdomar som avslutat sitt idrottande. Hur ser klubben (ua)/du (tränare) på ... (föräldrappress)? Arbetar klubben (ua)/du (tränare) förebyggande med det?
- Är det något annat du skulle vilja tillägga?

Nedanstående frågor är kopplade till punkt tre och fyra över.

Autonomi

- Om ni märker att en förälder påverkar barnet ifrån sidlinjen, hur vill klubben agera då? (Hur agerar du då?)
  - Vet föräldrarna hur de bör agera mot spelarna?
- Hur ställer ni er till att spelarna är med i andra aktiviteter, såsom andra idrotter, skolarbete etc.? (Hur ställer du dig?)
  - Hur påverkar det laguttagningar?
- Berätta hur ni arbetar med upp/nedflyttning av spelare?
  - Får spelaren själv vara med i beslutet?
- Om en spelare inte vill träna alla träningspass, hur ställer ni er till det? (Hur ställer du dig till det? Vad gör du?)
- Får spelarna vara med och påverka innehållet på tärningarna?

Kompetens

- Hur viktigt är resultatet för laget?
- Får alla spelare vara med och spela match, oavsett hur bra eller dålig man är?
  - Vid vilken ålder toppar ni lagen, och varför?
- Hur jobbar ni med feedback till den enskilde spelaren? (Hur jobbar du?)
  - Får alla lika mycket feedback?
- Hur arbetar ni med/ställer er till spelare som är fysiskt sent utvecklade? (Hur arbetar/ställer du dig?)

Samhörighet

- Hur arbetar ni för att spelarna ska känna sig trygga i klubb/lagmiljön?
- Berätta hur ni motarbetar mobbing och utanförskap?
- Pratar ni med spelarna om deras relation med tränaren? Hur? Varför inte? (Hur jobbar du med förtroendet från dina spelare?)
- Hur går ni tillväga om en spelare kommer och säger att han eller hon vill sluta?
- Om man inte hör något av en spelare på ett tag, hur går ni tillväga?